

Atmintinė

Kas yra išsėtinė sklerozė?

Išsėtinė sklerozė – tai liga, kuri gali sukelti regos sutrikimus, judėjimo, jutimų sutrikimus ir kitus simptomus. Liga kyla, kai organizmo imuninės ląstelės puola ir pažeidžia savas nervines ląsteles. Kai organizmo imuninės ląstelės puola savas ląsteles, tokia liga vadinama autoimunine liga.

Yra keli išsėtinės sklerozės tipai. Dauguma vaikų serga recidyvuojančia - remituojančia ligos forma. Šiai ligos formai būdinga tai, kad simptomai užėina ir praeina. Kai pacientas patiria naujų simptomų ar pablogėja jau esantys – tai vadinama ligos ataka, atkryčiu arba recidyvu. Ligos ataka gali trukti nuo kelių dienų iki savaičių. Dažniausiai ataka praeina pamažu. Pacientas tarp ligos atakų dažniausiai jaučiasi gerai. Laikotarpis tarp ligos atakų vadinamas remisija.

Kokie simptomai būdingi išsėtinei sklerozei?

Galimi ligos simptomai:

- Regos sutrikimai, pakitę akių judesiai.
- Pusiausvyros ir koordinacijos sutrikimai.
- Veido ar galūnių sustingimas, silpnumas – dažniausiai pažeidžiama viena kūno pusė.
- Jutimų sutrikimai, galūnių aptirpimai.
- Tuštinimosi ir šlapinimosi sutrikimai.
- Prasta nuotaika, nuovargis, sumažėjęs aktyvumas.
- Galvos skausmai, svaigimas, traukuliai ar sąmonės sutrikimas – tai rečiau sutinkami ligos simptomai, tačiau jie taip pat gali būti.

Pacientai nebūtinai turi patirti visus išvardintus simptomus. Vaikas gali patirti tik vieną ar kelis iš išvardintų simptomų. Simptomai gali pasireikšti ar praeiti ligos laikotarpiu.

Kada reikia kreiptis į gydytojus?

Jei pacientas patiria nors vieną ar kelis iš išvardintų simptomų, kurių priežastis nėra aiški, reikėtų kreiptis į gydytojus.

Kokie tyrimai atliekami diagnozei patvirtinti?

Gydytojas paklaus apie vaiko patiriamus simptomus ir atliks neurologinį ištyrimą. Esant ligos įtarimui, gydytojas paskirs reikalingus tyrimus, siekiant patvirtinti išsėtinės sklerozės diagnozę.

Pagrindiniai tyrimai:

- Magnetinio rezonanso tomografija (MRT) – tai stipraus magnetinio lauko pagrindu sukurtas detalus tam tikrų kūno dalių ar organų vaizdas. Siekiant patvirtinti išsėtinę sklerozę, atliekamas galvos ir kartais nugaros smegenų MRT tyrimas. Šiuo tyrimu įvertinama, ar yra pažeistas nervinis audinys.
- Juosmeninė punkcija (JP) – gydytojas įkiša adatą į stuburo kanalą ir paima nedidelį kiekį smegenų skysčio. Šis skystis išsiunčiamas detaliam laboratoriniam įvertinimui, ieškant išsėtinei sklerozei būdingų pakitimų.
- Sukeltieji potencialai – gydytojas tiria nervinio impulso sklidimo greičius.

Daug kitų ligų gali sukelti simptomus, panašius į išsėtinę sklerozę. Gydytojas taip pat gali skirti ir kitus tyrimus diagnozei patvirtinti ar atmesti.

Kaip gydoma išsėtinė sklerozė?

Vaistais galima valdyti ligos atakas ir eigą. Anksti paskirtas gydymas pagerina ligos išeitį. Vaistų rūšys:

- Steroidai – šie vaistai skiriami palengvinti ir sutrumpinti per ligos ataką patiriamus simptomus.
- Ligą modifikuojantis gydymas – šie vaistai skirti sumažinti ligos atakų skaičių ir ligos progresavimą. Kai kurie iš šių vaistų gali būti reguliariai leidžiami (injekciniai). Paprastai pacientai injekcijas atlieka savarankiškai. Kiti vaistai gali būti geriami arba skiriami nuolatinė infuzija (per kateterį venoje).

Gydytojas taip pat gali skirti gydymą kitiems išsėtinės sklerozės simptomams palengvinti. Dalis pacientų patiria skausmus, nuovargį. Kiti pacientai gali jaustis prislėgti, jiems sunku susikaupti, išlaikyti dėmesį, gali patirti raumenų spazmus. Aptarkite su gydytoju visus patiriamus simptomus, net jei jums atrodo, kad jie nėra susiję su išsėtine skleroze. Galbūt jūsų gydytojas galės pasiūlyti simptomus lengvinantį gydymą.

Ko galima tikėtis sergant išsėtine skleroze?

Jei vaikui neseniai diagnozuota išsėtinė sklerozė, stenkitės išlikti pozityvūs. Daugumai vaikų, sergančių išsėtine skleroze, liga progresuoja labai lėtai.

Šiandien yra prieinami vaistai, skirti gydyti išsėtinę sklerozę, sumažinti ligos atakų skaičių ir ligos progresavimą. Dauguma pacientų, kurių ligos eiga yra recidyvuojanti-remituojanti, gali nepatirti naujos atakos ilgą laiką (mėnesiais ar net metais). Tačiau gydytojais negali prognozuoti, kaip greitai liga progresuos konkrečiam pacientui. Kai kuriems pacientams ligos progresavimą pavyksta sustabdyti ir jie gali jaustis gerai ilgą laiką. Kitiems pacientams judėjimo negalia gali išsivystyti per kelis metus ar dešimtmečius.

Parengta pagal: https://www.uptodate.com/contents/multiple-sclerosis-in-children-the-basics?search=multiple%20sclerosis&topicRef=6223&source=see_link